

patet aula Martyribus ^a, jungantur reliquæ; jungantur et gratiæ, in unum convenient, primæ resurrectionis exordia. Interea confessio nosra subripiat. Indulgentia criminum est gratulatio potestatum. Haud immerito, charissimi fratres, basilicæ spatium cupidus ædificator arripui. Appetentiam meam sanctorum excusat adventus. Ipsi sibi aulam parari occulta desiderii mei ratione jusserunt. Sic est profecto, sic est. Nam fundamenta jecimus, pa-

^a Inde liquet tractatum istum antequam reliquæ in Ecclesia collocarentur fuisse prolatum; et ædi-

ficium nondum fuisse absolutum cum auctor illum consummavit. A rictes in longum duximus, et hodie discimus, quibus operis nostri crescebat intentio. Qua de re omnes sunt moræ castigatione pulsati, nihil me pigrum tardumque delectat. Juvat manibus volvere, et grandia humeris saxa portare. Sudorem meum bibit terra; atque utinam sanguinem biberet pro nomine Salvatoris! Sudorem interim bibit terra ultaria susceptura. Si nos fideles Apostoli et Martyres nostri perspexerint, alios invitabunt.

ficiam nondum fuisse absolutum cum auctor illum consummavit.

De hoc opusculo vide quæ leguntur in Præf. T. II Op. S. Ambrosii; et in Mercur. Gallic. 1737, Martio pag. 546 et. Septemb. p. 916.

ANNO DOMINI CCCCXVII.

PAMMACHIUS ET OCEANUS.

ALIQUOT EPISTOLÆ.

(Has adis Epistolas inter Hieronymianas, tomo XXII nostræ Patrol., sub numeris XLVIII, XLIX, LVII, LXVI, LXIX, LXXXIII, LXXXIV, XCVII.)

ANNO DOMINI CCCCXVII.

INNOCENTIUS I PAPA.

PROLEGOMENA.

NOTITIÆ BIOGRAPHICÆ.

I.

(Ex libro pontificali, apud Labb. coll. Concl. t. II.)

Innocentius, natione Albanensis, ex patre Innocentio, sedit annis quindecim, mensibus duobus, diebus viginti uno. Illic constitutum fecit de omni Ecclesia, et de regulis monasteriorum, et de Judæis, et de paganis. Et multos Cataphrygas invenit, quos in exsilio monasterii relegavit. Hic invenit Pelagium et Cœlestium hæreticos, et damnavit eos. Et hoc constituit, ut qui natus fuerit de Christiana, denuo nasci debeat per baptismum, hoc est, baptizari, quod Pelagius damnabat. Eodem tempore dedicavit basilicam sanctorum Gervasii et Protasii ex devotione testamenti cujusdam illustris femine Vestinæ, laborantibus presbyteris Ursicino et Lopardo, ac diacono Libyano. Quæ femina suprascripta testamenti paginam sic ordinavit, ut basilica sanctorum martyrum, ex ornamentis et margaritis, venditis justis estimationibus, construeretur. Et constructa est usque ad perfectum. In quo loco beatissimus Innocentius ex delegatione illustri femine Vestinæ titulum Romanum constituit. Et in eadem domo obtulit patenas argenteas duas, pensantes singulas libras 20;

PATROL. XX.

amas argenteas duas, pensantes singulas libras 20; coronas argenteas 12, penantes singulas libras 14; pharum cantharum unum, pensans libras 22; cerostrola argentea 4, pensantia singula libras 25; turrim argenteam cum patena, et columbam deauratam, pensantem libras 30. Ad ornatum baptisterii, cervum argenteum, fundentem aquam, pensantem libras 15; vas ad oleum chrisimatis argenteum, pensans libras quinque; vas aliud ad oleum exorcizatum, pensans libras quinque; patenas duas ad chrisma, pensantes singulas libras tres; scyphum argenteum anaglyphum, pensantem libras decem; scyphum alium argenteum, pensantem libras decem; calices argenteos quinque, pensantes libras tres; calices argenteos baptismi numero tres, pensantes singulos l. 2; aquamaniles argenteos, pensantes libras 16; phara canthara ærea 16, pensantia singula libras decem; phara canthara ærea cerostrola in gremio basilicæ numero 20, pensantia singula libras 40; domos juxta basilicam Libyanam, præstantes solidos octoginta quinque et tremissem; balneum in eodem juxta templum Mamuri, præstantes solidos 32; domos in clivum salutis balneatæ, præstantes solidos septem et tremissem; possessionem Sarras in Clusino territorio,

15

præstantem solidos 71 et tremissem; possessionem Corbuanam in territorio Clusino, præstantem solidos 79; possessionem Fundanensem in territorio Fundano eum adjacentibus attiguis 15, præstantem solidos 181 et tremissem; possessionem Figlinam in territorio Casinate, præstantem solidos 58 et tremissem; possessionem Amandini, quam donavit illustris femina Vestina consobrinæ suæ in territorio Veientano, præstantem solidos 46 et tremissem; possessionem Antonianam in territorio Clodiano, præstantem solidos 62; domos Emeriti in clivo Mammuri, inter urbem Romam juxta basilicam, præstantes solidos 62; domos in clivum Patrieli arbitrata. Domos juxta basilicam in vico longo, qui cognominatur ad lacum, præstantes solidos 82; domos ad cathedram lapideam Florianam, præstantes solidos 58; pistrinum in vico longo, qui cognominatur Castoriani, præstantes solidos 61. Balneum in vico longo, qui cognominatur Templum, præstantes solidos 40... siliquas... 3... uncias... portæ Nomentanæ, præstantes solidos 22 et tremissem. Hic constituit sabbato jejunium celebrari, quia sabbato Dominus in sepulcro positus est, et discipuli jejunarunt. Hic constituit basilicam sancta: Agnetis martyris, a presbyteris Leopardo et Paulino, sollicitè ac digne gubernari et tegi et ornari. Et ex dispositione Vestinæ, tituli supradicti presbyteris est concessa potestas. Hic fecit ordinationes quatuor in urbe Roma per mensem Decembrem, presbyteros triginta, diacones quindecim, episcopos per diversa loca 54. Qui etiam sepultus est in cœmeterio Priscillæ, ad ursum pileatum, v Kalendas Augusti. Et cessavit episcopatus die 22.

NOTÆ SEVERINI BINI.

Innocentius. Cum post obitum Anastasii sedes pontificia dies viginti et unum vacasset, Innocentius Albanus creatus est Romanus pontifex xv kalend. Julii, anno Christi 402, Arcadii et Honorii 8. Cujus initio Martinus Turonensis episcopus ex hac vita migravit in cœlum: Chrysostomus a conciliabulo apud Quercum habito, opera et conatu Theophili relegatus, ab imperatore Arcadio vix revocatus; secundo exulare jubetur, ideo quod contra ludos sæculares permissu Honorii imperatoris editos, ritusque gentilitios in dedicatione statuæ argenteæ Eudoxiæ imperatricis declamasset. Hanc enim ob rem Eudoxia, rursus acerrime irritata, per Theophilum Alexandrinum procurat, ut restitutus sedi, per imperatorem Arcadium denuo deponatur et relegatur; ut pote qui a synodo depositus, synodali dumtaxat sententia, juxta canonem Antiocheni conciliabuli duodecimum, restitui debuisset. Tertio anno exsiliij jussu Arcadii ad votum adversariorum longius ablegatus, febre correptus, migravit ad Dominum anno 407, qui est Innocentii 6, Arcadius imperator, et Eudoxia imperatrix, aliive Chrysostomi persecutores, indignationem offensi nimis experti, paucis mensibus post obitum Chrysostomi præmature e vita tolluntur. Quando contigit magna illa urbis irruptio, indignatione Dei per Africam facta, pontifex, tanquam justus Lot e Sodomis substractus, occulta Dei providentia Ravennæ detinebatur, ne vir beatissimus, inquit Orosius lib. vii, c. 39. peccatoris populi excidium videat. Hujus tempore in Africa celebrata est famosissima illa collatio inter catholicos et Donatistas diu expectata, sæpe tentata, nunquam autem, resiliens illis,

A effectum consummata, quam ad longum describit sanctus Augustinus in Brevi. Pelagius et Vigilantius hæresiarchæ sub hoc pontifice exorti, ejusdem judicio justam damnationis sententiam retulerunt. Filios parentibus fidelibus prognatos, non minore salutis necessitate baptizandos esse, quam ii qui infidelibus parentibus procreati sunt, contra dictum Pelagium recte quidem sustinuit, verum illud argumento eucharistiæ ab infantibus omnibus pari salutis necessitate sumendæ, non satis bene probavit. Vide notas epist. 25. infra.

Sedit annis quindecim, mensibus duobus. Annis quindecim, mense uno et diebus decem pontificatum tenuisse, initium et finis ejusdem demonstrant. Anno 417, qui est Honorii 23, et Theodosii 10, eum ex hac vita migrasse, ex vigesima sexta Innocentii, et quibusdam Zosimi epistolis, consulatu Honorii xi et Constantii ii consignatis, evidenter colligitur. Cum ergo præfati anno Christi 417 consules fuerint, natalis autem dies Innocentii v kalend. Augusti notatus esse reperitur, ab exordio sedi: hucusque computatione facta, prædictorum annorum mensium et dierum tempora invenientur. Baron. an. 417, num. 4.

Hic constitutum de omni Ecclesia. Id est decretum ad universalem Ecclesiam pertinens: Illudque esse puto, quod Gennadius de Viris illustribus, cap. 43, describit his verbis: *Innocentius urbis Romanæ episcopus, scripsit decretum occidentalium ecclesiarum et orientalium adversus Pelagianos datum: quod postea successor ejus papa Zosimus Latinis promulgavit.* Cætera ejus decreta, de regulis monachorum, Judæis atque paganis, desiderantur. Baronius numera 5.

Pelagium et Cælestium, etc. De qua condemnatione S. Prosper adversus Collatorem, ex verbis Zosimi papæ, hæc refert: *Constituit in Pelagium et Cælestium per venerabilem Innocentium de beatissimi apostoli sede prolatam manere anathematum, donec æperissima confessione fateantur gratiam Dei, etc.*

Baptizari, quod Pelagius damnabat. Pelagius epistola sua ad Innocentium scripta, ut habet August. de Peccato orig., cap. 17, conquestus est se calumniose hac in re infamari: *Dicit, inquit Augustinus prædicto loco, se ab hominibus infamari, quod negaret parvulis baptismi sacramentum, et absque redemptione Christi aliquibus regna cælorum promittat.* Unde quod hic dicitur, Pelagium baptismum infantulorum negasse, sic accipiendum est, quod si non verbis, re ipsa tamen damnasse videri poterat, dum peccatum originale, cujus gratia baptismus necessarius est infantibus, negaret. Hoc est quod ibidem subdit S. Augustinus: *Sed non sic illis hæc obijciantur, ut possit; nam neque parvulis negat baptismi sacramentum, neque absque redemptione Christi aliquibus regna cælorum promittunt.* Itaque unde se queritur infamari, eo modo proposuit, ut facile possit crimini objecto, salvo suo dogmate, respondere. *Obijciunt autem illis, quod non baptizatos parvulos nolunt damnationi primi hominis obnoxios confiteri, et in eos transisse originale peccatum regeneratione purgandum.* Baron. an. 417, num. 5.

Constituit sabbato jejunium celebrari. Hæc sic intellige, non quod Innocentius auctoritate hujus decreti primum jejunium sabbati instituerit, sed quod de his ad Decentium episcopum Eugubinum re-crisperit, qui datus ad eum litteris causam hujus jejunii edoceri expecterat. Baron. ann. 417, num. 6. Vide notas cap. apost. 65.

II.

(Ex Coustant. Epist. Rom. Pont. tom. I.)

Statim post Anastasii obitum, in ejus locum unanimi episcoporum, cleri, populique consensu susceptus est Innocentius. Istud anno 401, mensis Decembris 21 die, contigisse Anton. Pagius censet. Tam Græcorum quam Latinorum elegit jure is papa exornatus fuit. Hunc primum persequi Novatianos cœ-

pisce, ac multas eis ecclesias ademisse Socrates, A lib. vii, c. 9, auctor est. Singularem autem gloriam adeptus est constanti Joannis Chrysostomi defensione. Hanc deinde Antiochenarumque Orientalium ecclesiarum reconciliatione et pace non mediocriter auxit; ac postremo solemniter Pelagianorum damnatione cumulavit. Quod eum anno 417, Januario exeunte, præstitisse cum litterarum ipsius auctoritate constat, cumque Zozimum ante mensem Aprilem ejusdem anni 417 Romanam Ecclesiam administrasse ex hujus papæ litteris non minus indubitata sit; restat ut Innocentii mors anno 417 consignanda sit, et eo quidem intervallo, quod Januarium inter et Aprilem mensem interjicitur. Neque igitur hæc vel cum Julii 28 die, ut Baronius præscos pontificales libros secutus existimavit, vel cum die 21 Decembris, ut Bollandus ex nonnullorum martyrologiorum fide placuit, componi potest. Illam in Martii 12 diem convenire erudite Norisius cardinalis Hist. Pelag. pag. 71 approbavit, atque confirmavit Anton. Pagius ad annum 417, n. 5 et 6. Perspicua est ea de re martyrologiorum Bedæ, Adonis, Usuardi aliorumque auctoritas. Sed nihil adversus Baronii ac Bollandi opiniones desiderari evidentius aut certius potest testimonio Paschasini Lilibæi in Sicilia episcopi, qui quidem ad Leonem papam epist. 3 scribens, Zosimum anno 417, dum Pascha celebraretur, Romanæ ecclesiæ pontificatum gessisse discrete docet.

III.

(Ex Galland. Biblioth. Vet. Patr. tom. VIII.)

1. Anno 401 exeunte, Anastasio successus est Innocentius, apostolicæ cathedræ et ejusdem Anastasii successor et filius, inquit sanctus Hieronymus (a). Prospero dicitur *Petri sede dignissimus* (b): ac Theodorito jure appellatur (c) *ἀνὴρ ἀγχινοῖα καὶ συνέσει κοσμοπόλιος*, vir insigni solertia ac prudentia præditus: mira sunt enim quæ in Ecclesiæ universalis regimine, sive pro fidei catholicæ defensione, sive pro ecclesiastica disciplina restituenda, sive pro Ecclesiarum unitate servanda, strenue ac viriliter gessit. Præclara ejus gesta præ cæteris solerti studio pro more contexit Tillemontius (d). Ea vero summam sic refert Contantius (e): Innocentium persequi Novatianos primum cœpisse, ac multas eis Ecclesias ademisse, Socrates auctor est (f). Singularem autem gloriam adeptus est constanti Joannis Chrysostomi defensione. Hanc deinde Antiochenarumque orientalium Ecclesiarum reconciliatione et pace non mediocriter auxit; ac postremo solemniter Pelagianorum

rum damnatione cumulavit: quem propterea, ut cum Pagio concludamus (g), paulo post adeo egregium facinus, ex quo tantam nominis celebritatem consecutus est ut nulla ei accessio in posterum fieri posse videretur, Deus cælo vindicavit, ne quid post illud divinum immortale factum mortale faceret: quæ sunt verba Plinii (h) ab eodem Pagio usurpata. Cæterum ipsius Innocentii elogium de sancti Augustini doctrina in Pelagianos a sinistris recentiorum interpretationibus vindicat doctissimus Norisius (i).

2. Neque illud prætereundum memoria dignum, quod Innocentio contigisse tradit Orosius (j): anno videlicet 409 a Romanis ad Honorium imperatorem missum fuisse legatum summum antistitem, quo pacem cum Alarico sanciret: sed cum legatio in irritum cesserit, dum adhuc Ravennæ ageret sanctus pontifex, illum Gothorum regem insequente anno 410 Romam obsedissee eamque fuisse depopulatam. Qua de re ita laudatus Orosius: *Accidit quoque, ait, quo magis illa Urbis irruptio indignatione Dei acta, quam hostis fortitudine, probaretur, ut beatus Innocentius Romanæ Ecclesiæ episcopus, tamquam justus Lot subtractus a Sodomis, occulta peccantium Dei apud Ravennam tunc positus, peccatoris populi non videret excidium*. Porro de eadem Urbis obsidione agens Zosimus Christianorum hostis infensissimus, narrat (k) permisisse Innocentium ut gentiles, imminente jam Romæ Alarico, per nuncupata diis suis vota barbarum hostem abigerent. Verum in Romanum pontificem a Zosimo illatam calumniam, ex Sozomene (l) refellit magnus Baronius (m). De tempora autem hujus Innocentianæ legationis plura erudite observata videas apud Ballerinos (n).

3. Quod superest, Innocentius pontifex damnatis Pelagianis anno 417 exeunte Januario, ut ex ipsius epistolularum auctoritate comprobatur, mox eodem anno iv Idus Martii ad superos evocatur. Dies æmortalis ex martyrologiorum Bedæ, Adonis, Usuardi aliorumque fide statuitur: mensis vero et annus extra controversiam ponitur testimonio Paschasini Lilibæi in Sicilia episcopi, Zosimi papæ qui successit Innocentio, quondam clientis. Is enim hunc ipsum pontificem sedisse anno 417 tempore paschatis, discrete docet in epistola quam scripsit ad Sanctum Leonem, sic inquit: *Tempore beatorum recordationis domini mei, prædecessoris apostolatus vestri Zosimi, anno consulatus Honorii augusti xi et Constantii ii, tunc enim, cum declinaretur, ne æelmo Kalendas Maii dies paschæ teneretur, celebratum est octavo die Kalendas Aprilis*. Hujusmodi autem notationem chronicam,

(a) Hieron., epist. 130 ad Demetr., § 16.

(b) Prosp., contr. Collat. cap. 5, § 3.

(c) Theod., Hist. eccl. lib. v, cap. 24.

(d) Tillem. Mem. eccl. tom. X, pag. 627, seqq.

(e) Contant., Epist. Rom. Pontif. pag. 757.

(f) Socrat., Hist. eccl. lib. vii, cap. 9.

(g) Pag., ad ann. 417, § 4.

(h) Plin., Panegy. Trajan. cap. 10.

(i) Noris., Vindic. August. cap. 6, opp. tom. 1, p. 1157.

(j) Oros., Hist. lib. vii, cap. 39.

(k) Zosim., Hist. nov. lib. v, pag. 356, edit. Oxon. 1679.

(l) Sozom., Hist. eccl. lib. ix, cap. 6.

(m) Baron., ad ann. 409, § 7.

(n) Baller., ad opp. Noris. tom. iv, pagg. 851, seqq.

(o) Paschas., epist. inter Leonin. 3, § 2, pag. 610, edit. Baller.

primus observavit illustravitque vir sive dignitate, A sive doctrina eminentissimus (a), quem alii deinceps sunt secuti. Illud demum singulare haud est præmittendum, quod in Fastis veteris marmorei ecclesie Neapolitanæ Kalendarii, sancti Innocentii memoria recolitur cum martyris elogio, et præter morem consignatur die 24 Aprilis, cum in aliis liturgicis libris sive 12 Martii, sive 28 Julii, sive 21 Decembris inscribatur. Utramque vero difficultatem erudite, ut assolet, discutit cl. Mazochius (b), ad quem lectores remittimus.

4. Porro tanti pontificis epistolas 42 quibus intextuntur aliæ 7 ad ipsum scriptæ sive ad ipsius gesta pertinentes, sordiose recensuit eruditique notis edisseruit Coutantius v. c., cujus proinde exemplar, ut sæpe alias, typis expressimus. Quandoquidem vero de Innocentii scriptis mentio recurrit, præstat in medium adducere quod refert Gennadius his verbis (c) : *Innocentius, urbis Romæ episcopus, scripsit decretum occidentalium Ecclesiarum et orientalium adversus Pelagianos datum, quod postea successor ejus papa Zosimus latius, promulgavit.* Ad quem locum hæc observat Norisius (d) : « Nescio, inquit, quid orientalis Ecclesia ante Innocentii decretum statuerit contra Pelagianos. In sola synodo Diospolitana eorum causa agitata est : in quo judicio Pelagius absolutus fuit, licet reapse coactus fuerit ad errores objectos anathematizandos : quod sexcenties Pelagianus Augustinus exprobrat. Sane Innocentius noluit approbare acta synodi Palæstinæ : Unde, inquit (e), *non possumus illorum nec culpæ, nec approbare judicium ; cum nesciamus, utrum vera sint gesta, aut, si vera sunt, illum* (Pelagium scilicet)

constet magis subterfugisse, quam se tota veritate purgasse. Photius scribit (f), Pelagianos in Oriente ab Alexandrina ecclesia fuisse damnatos : *Ejecti sunt, inquit, qui ita senserunt ex ecclesia velut hæretici temporibus Theophili Alexandrini et Innocentii Romani episcopi.* Errat Photius : nam Theophilus lethargo correptus obiit consulatu Honorii ix et Theodosii v, die 15 Octobris ex Socrate (g) anno scilicet 441. At eo anno adhuc Pelagiana hæresis latebat, neque usquam præterquam Carthagine, insonuerat. Præterea cum Valerianus servus Pelagianus Alexandriam se recepisset, Eusebius Cyrillum Theophili nepotem monuit, ne hæretico locum daret, cum a cæteris orientalibus Pelagianis expellerentur : *Quomodo nunc, inquit, cum beatæ memoriæ Innocentius Pelagium Cælestiumque cum suis capitibus condemnarit, cunctis eos abjicientibus orientalibus Alexandrina Ecclesia in communionem receperit ; quæ sola et prima inter provinciales suos tales refutare debuerat.* Nihil hic de laeta a Theophilo in Pelagianos sententia dicit : quod tamen nepoti avunculi decretorum ad reprehensionem usque in causa Chrysostomi tenacissimo inculcandum fuerat. Hinc patet, ecclesiam Orientalem tempore Theophili nihil statuisse contra Pelagianos : unde deceptus est Vossius (h) qui Theophilum inter Pelagii damnatores numerat. Photii testimonio deceptus. » Hæc aliaque plura in locum Gennadianum vir doctissimus. Verum in ea quæ hic tradit Norisius de Photii testimonio deque Eusebii epistola ad Cyrillum Alexandrinum, consulendi eruditissimi C Ballerini (i) ; qui haud errasse Photium demonstrant, atque post Tillemontium illius Eusebii epistolæ sinceritatem in dubitationem adducunt.

(a) Noris., Hist. Pelag. lib. 1, cap. 11, opp. tom. I, pag. 3.

(b) Mazoch., Comment. in vet. marm. eccl. Neapol. Kalendar. tom. I, pagg. 229, seqq.

(c) Gennad., lib. de Vir. illust., cap. 43.

(d) Noris., l. c. pag. 114.

(e) Innoc. epist. 31, § 4, infra, pag. 605, b.

(f) Phot., Bibl. cod. LIV.

(g) Socrat., Hist. eccl. lib. vii, cap. 7.

(h) Voss. Hist. Pelag. lib. 1, cap. 39.

(i) Baller., ad tom. IV opp. Noris. Observ., lib. 1, cap. 5, §§ 4 et 5, pag. 866.

S. INNOCENTII I PAPÆ EPISTOLÆ ET DECRETA.

• EPISTOLA I,

INNOCENTII PAPÆ I AD ANYSIUM THESSALONICENSEM
EPISCOPUM.

Anysio Innocentius eam in Illyrici Ecclesias potestatem confirmat, quam Anastasius ejusque decessores ipsi concesserant.

Dilectissimo fratri ANYSIO INNOCENTIUS.

Cum Deus noster Christus sanctæ memoriæ virum Anastasium episcopum, licet celeriter, ad se vocare

D dignatus sit; computans ejus merita tanta esse ac talia, ut jam excederent conversationis humanæ consortium, sæculumque illud, præ vitæ puritate et abundantia doctrinæ, qua populum Dei toto ecclesiasticæ auctoritatis rigore regebat : ne ejus Ecclesia aliquantulum sine rectoris gubernaculo remaneret, statim pro sua misericordia, consentientibus sanctis sacerdotibus omnique clero ac populo cum pace, quam Deus Ecclesiæ suæ rediens ad cælum

• Ex iis est, quas synodi Romanæ sub Bonifacio II gestis insertas Helstenius in prima parte Collectionis Romanæ vulgavit. Cum Innocentius litteras istas

episcopatus sui, quem statim ab Anastasii obitu iniit, primitus vocet; eas circa mensem Maium anni 402 scriptas fuisse non immerito colligamus.